

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἄριθμ. Πρωτ. 312

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ. ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Ἄδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ ἐμπειρία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, τῆς πανσωστικῆς νίκης τῆς Ζωῆς ἐπὶ τοῦ Θανάτου, εἶναι ὁ πυρὴν τῆς πίστεως, τῆς θείας λατρείας, τοῦ ἠθους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ χριστεπωνύμου ὀρθοδόξου λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ζωὴ τῶν Ὀρθοδόξων πιστῶν, εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις καὶ τὰς διαστάσεις αὐτῆς, διαποτίζεται καὶ τρέφεται ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὴν Ἀνάστασιν, ἀποτελεῖ καθημερινὸν Πάσχα. Τὸ πασχάλιον αὐτὸ βίωμα δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀνάμνησις τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ βίωσις καὶ τῆς ἰδικῆς μας ἀνακαινίσεως καὶ ἀκλόνητος βεβαιότης περὶ τῆς ἐσχατολογικῆς τελειώσεως τῶν πάντων.

Κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν εὐχαριστιακὴν Λειτουργίαν, ἡ ὁποία συνδέεται ἀρρήκτως μὲ τὴν «κλητὴν καὶ ἀγίαν ἡμέραν» τῆς Κυριακῆς, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εὐρτάζει αὐτὴν τὴν ὑπαρξιακὴν μετοχὴν εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἐμπειρικὴν πρόγευσιν τῶν εὐλογιῶν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Εντυπωσιάζει ὁ ἀναστάσιμος καὶ εὐφρόσυνος χαρακτήρ τῆς Θείας Ευχαριστίας, ἡ ὁποία τελεῖται πάντοτε ἐν ἀτμοσφαίρᾳ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ εἰκονίζει τὴν τελικὴν καινοποίησιν τῶν ὄντων, τὴν πεπληρωμένην χαρὰν, τὴν πληρότητα τῆς ζωῆς, τὴν μέλλουσαν ὑπέρχουσιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς γνώσεως.

Πρόκειται περὶ τῆς λυτρωτικῆς θεάσεως τοῦ παρόντος ὑπὸ τὸ φῶς τῶν Ἐσχάτων καὶ τῆς δυναμικῆς πορείας πρὸς τὴν Βασιλείαν, περὶ τῆς ἀκαταλύτου σχέσεως καὶ συνυφάνσεως τῆς παρουσίας καὶ τοῦ ἐσχατολογικοῦ χαρακτήρος τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία δίδει εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν μοναδικὸν δυναμισμόν καὶ λειτουργεῖ διὰ τοὺς πιστοὺς ὡς ἔναυσμα καλῆς μαρτυρίας ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ Ὀρθόδοξος πιστὸς ἔχει ἰδιαιτέρον λόγον καὶ ἰσχυρὸν κίνητρον διὰ νὰ ἀγωνίζεται κατὰ τοῦ κοινωνικοῦ κακοῦ, διότι ζῆ ἐντόνως τὴν ἀντίθεσιν μεταξύ τῶν Ἐσχάτων καὶ τῶν ἐκάστοτε ἱστορικῶν δεδομένων. Ἐξ ἐπόψεως Ὀρθοδόξου, ἡ φιλάνθρωπος διακονία, ἡ βοήθεια πρὸς τὸν ἐμπερίστατον ἀδελφόν, κατὰ τὸ Κυριακὸν «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. κε', 40), καὶ ἡ ἐμπρακτος ἀγάπη τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου (βλ. Λουκ. ι', 30-37), συμφώνως καὶ πρὸς τὸ Πατερικὸν «Ἐκεῖνον μάλιστα ἡγοῦ εἶναι πλησίον, τὸν δεόμενον, καὶ αὐτεπάγγελτος ἐπὶ τὴν βοήθειαν βιάδιζε» (Ἰσιδώρος ὁ Πηλουσιώτης), ἀποτελοῦν προέκτασιν καὶ ἐκφρασιν τοῦ εὐχαριστιακοῦ ἠθους τῆς Ἐκκλησίας, ἀποκάλυψιν ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ βιωματικὴ πεμπτοῦσις τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ἐν τε τῷ παρόντι καὶ ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Ἐσχάτων.

Ἐν τῇ συναφείᾳ ταύτῃ κατανοεῖται καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ λειτουργικὴ ζωὴ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν δονεῖται ἀπὸ τὴν βίωσιν τῆς «κοινῆς σωτηρίας», τῆς δωρεᾶς τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας» καὶ τῆς «κοινῆς βασιλείας», καὶ ἀπὸ τὴν προσδοκίαν τῆς «κοινῆς ἀναστάσεως». Κυριαρχοῦν τὸ «ἡμεῖς», ἡ κοινότης τῆς ζωῆς, ἡ συμ-μετοχὴ καὶ τὸ σύν-εἶναι, ἡ ἀγίαστικὴ ταύτισις τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας μετὰ τὴν θυσιαστικὴν καὶ δοξολογικὴν ἀγάπην. Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ συγκλονιστικὸν μήνυμα τῆς ολολάμπρου εἰκόνας τῆς Ἀναστάσεως, τῆς Καθόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν Ἄδην. Ὁ Κύριος τῆς δόξης, κατελθὼν ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς καὶ συντρίψας τὰς πύλας τοῦ Ἄδου, ἀναδύεται νικηφόρος καὶ ολόφωτος ἐκ τοῦ τάφου, ὄχι μόνος καὶ φέρων τὸ λάβαρον τῆς νίκης, ἀλλὰ ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὐας, συνανιστῶν, συγκρατῶν καὶ κρατύνων αὐτούς καί, ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν, ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ολόκληρον τὴν κτίσιν.

Τὸ εὐαγγέλιον τῆς Ἀναστάσεως, τῆς «κοινῆς τῶν ὅλων πανηγύρεως», τῆς καταργησάσης τὸ κράτος τοῦ θανάτου πανσθενοῦς Ἀγάπης, ἡγεῖ σήμερον εἰς ἓνα κόσμον σοβοῦσης κοινωνικῆς ἀδικίας, φαλκιδεύσεως τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, εἰς μίαν οἰκουμένην - Γολγοθᾶν προσφύγων καὶ μυριάδων ἀθῶνων παιδιῶν. Ἀναγγέλλει ἐκ βαθέων ὅτι, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἔχει ἀπόλυτον ἀξίαν. Διακηρύττει ὅτι τὰ παθήματα καὶ τὰ δεινά, ὁ σταυρὸς καὶ ὁ Γολγοθᾶς, δὲν ἔχουν τὸν τελευταῖον λόγον. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θριαμβεύσουν οἱ σταυρωταὶ ἐπὶ τῶν τραγικῶν θυμάτων των. Εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὁ Σταυρὸς εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τῆς εὐσεβείας, δὲν εἶναι ὅμως ἡ ἐσχάτη πραγματικότης, αὐτὸς ποὺ ὀρίζει καὶ τὸ τελικὸν σημεῖον προσανατολισμοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Τὸ οὐσιῶδες νόημα τοῦ Σταυροῦ εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ ὁδὸν πρὸς τὴν Ἀνάστασιν, πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς πίστεως ἡμῶν. Ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτῆς, οἱ Ὀρθόδοξοι ἀναφωνοῦμεν: «Ἴδου γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ». Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι εἰς τὴν Ὀρθόδοξίαν, ἡ Ἀκολουθία τῶν Παθῶν δὲν εἶναι καταθλιπτικὴ, ἀλλὰ σταυροαναστάσιμος, ἀφοῦ τὸ Πάθος προσεγγίζεται καὶ βιοῦται διὰ μέσου τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ὁποία εἶναι «λύτρον λύπης». Διὰ τὸ Ὀρθόδοξον αἰσθητήριον, ἡ ἀμετάθετος σύνδεσις Σταυροῦ καὶ Ἀναστάσεως εἶναι ἀσυβιβαστος μετὰ κάθε μορφῆς ἐσωτερικῆν φυγὴν εἰς μυστικισμοὺς ἢ εἰς ἓνα αὐτάρεσκον εὐσεβισμόν, οἱ ὁποῖοι συνήθως εἶναι ἀδιάφοροι διὰ τὰ παθήματα καὶ τὰς περιπετείας τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἰστορίᾳ.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως εὐρίσκεται, εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ἐπίσης ἀντιμέτωπον τόσο μετὰ τὴν ἀλαζονικὴν αὐτοαποθέωσιν τοῦ συγχρόνου ἐκκοσμικευμένου, λογοκρατουμένου, πεπεισμένου διὰ τὴν παντοδυναμίαν τῆς ἐπιστήμης, εἰς αὐτοκεντρικοῦ καὶ προσκεκολλημένου εἰς τὰ γεῶδη καὶ πρόσκαιρα ἀνθρώπου, τοῦ ἀνθρώπου χωρὶς πόθον τῆς αἰωνιότητος, ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἀπώθησιν συνόλου τῆς Ἐνσάρκου Θείας Οἰκονομίας καὶ τοῦ «σκανδάλου» τοῦ Σταυροῦ, ἐν ὀνόματι τῆς ἀπολύτου ὑπερβατικότητος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀγεφυρώτου χάσματος οὐρανοῦ καὶ γῆς.

Ἐπί πᾶσι τούτοις, ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι πιστοί, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί πεφιλημένα τέκνα ἐν Κυρίῳ, ἔμπλεοι τῆς πείρας τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, λαβόντες φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός, ἐν παντί εὐχαριστοῦντες, τὰ ἄνω φρονοῦντες, ἔχοντες δέ ἐντεῦθεν ἤδη τὸν ἄρραβῶνα καί τὰ ἐνέχυρα τῆς ἐσχατολογικῆς πληρώσεως τῆς Θείας Οἰκονομίας, ἀναβοῶμεν, ἐν Ἐκκλησίᾳ, τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη!», δεόμενοι ὅπως οἱ παθῶν, ταφείς καί ἀναστάς Κύριος καταυγάζη τὰς διανοίας, τὰς καρδίας καί πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, κατευθύνῃ δέ τὰ διαβήματα ἡμῶν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν καί ἐνισχύῃ τὸν λαόν Αὐτοῦ πρὸς μαρτυρίαν τοῦ Ευαγγελίου τῆς Ἀγάπης «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξ. α', 8), εἰς δόξαν τοῦ «ὑπὲρ πᾶν ὄνομα» ὀνόματος Αὐτοῦ.

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βιη´

† Ο Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάντα

εύχέτης πάντων υμῶν.